

Izgradnja telefonskega omrežja se je končno začela

Dolgo so obljubljali, pravijo krajanj Iške vasi in spet so v »akciji«. Nov dom krajanov je pod streho in sedaj množično pomagajo pri polaganju telefonskega kabla.

Ko sem jih obiskala so s stroji izkopali že okoli 2,5 km dolg jarek od Staj do Iške vasi. Zbrali so se že dvakrat in položili kabl, da so lahko tudi zasuli kmalu za seboj. V začetku so imeli sicer problem pri zbiranju ljudi, saj jih je bilo potrebno čim več, kasneje pa so pokazali,

li, da so vajeni in pripravljeni množično poprijeti za delo, le da jih je potrebno vzpodbuditi.

Delo poteka do sedaj po načrtih in izkop za vse tri krajevne skupnosti naj bi bil zaključen 15. novembra, če seveda bo na voljo dovolj kabla.

Vsak krajan, ki se je akcije udeležil bo tudi denarno manj prispeval za telefonski priključek, zato je to dober apel ostalim krajevnim skupnostim.

DARJA ERHATIC

Ars inženiring ima obilo dela

Nedavno mednarodno konferenco varilcev v Ljubljani je opremil Ars Inženiring, ki je zdaj v sklopu sozda Astra. Za notranjo in

zunanj podobo SPEDU 82 je prav tako skrbela ta delovna organizacija. Obenem pa velja pripomniti, da je Astra za to prireditve oskrbela tudi večino biromehanizacije: pisalnih strojev in fotokopirnih aparatov.

Pred Arsom stojijo še velike naloge, saj bo pripravil vse potrebno tudi za 10. kongres slovenskih sindikatov. To je zunanjo in notranjo dekoracijo, razobešanje zastav, izdelava propagandnega materiala, panojev in ostalega.

Za nekaj manj kot devetdesetčlanski kolektiv, ki se ukvarja z notranjimi in zunanjimi dekoracijami in opremo, prevozništvom in ekonomsko propagando, so bile že letošnje dosedanje prireditve in kongresi dober preizkusni kamen, ki so ga z lahkoto zmogli.

Poleg tega pa se Ars ukvarja tudi z adaptacijo in sanacijo starih objektov, kar je v času, ko je novogradenj vse manj, dobra usmeritev.

B. POGAČNIK

Na Rudniku so te dni po mnogih ulicah potegnili asfalt. Da pa bo tudi »denarna odeja« tako dolga kot načrtovana asfaltna prevleka, se bodo 10. oktobra odločali na krajevnem referendumu o uvedbi enkratnega denarnega samoprispevka.

KS RUDNIK: KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK

Korak k napredu

Vajeni smo bili, da predvsem v vaških krajevnih skupnostih z materialnimi, denarnimi in delovnimi prispevki rešujejo krajevno problematiko s komunalnega in prometnega – cestnega področja.

Tem se v teh dneh priključuje tudi krajevna skupnost Rudnik. Junija so se odločili na zboru krajanov, da bodo asfaltirali večino krajevnih cest, saj so imeli le petnajstino cest pokritih z asfaltom.

Akcija je stekla in skupaj so namerili 4185 metrov ali okrog 15 tisoč kvadratnih metrov cestnih površin, ki naj bi jih prekrili s to tako željeno prevleko. Izračunali so tudi, da je skupna investicijska vrednost teh del 8,04 milijona dinarjev. Krajanj so se obvezali, da bodo zbrali 5,6 milijona

dinarjev, ostalo pa bo prispevala komunalna skupnost.

Ko se je na žiro računu nabralo že okrog 4 milijone dinarjev, pa se je pričelo zatikati. Nekateri kljub vidnim dokazom, da se sklep zbora občanov že uresničuje, zavlačujejo s plačilom, del krajanov ga celo zavrača, žal pa tudi obrtniki prav neradi izpolnjujejo svojo obljubo, da bodo prispevali primeren delež.

Zato se je skupščina krajevne skupnosti Rudnik 14. septembra odločila, da razpiše referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka za del krajevne skupnosti. Ne zato, da bi zamotali položaj, ampak zato, da bi prav vsi krajanj, ki bodo uživali to veliko pridobitev, prispevali svoj sorazmerni del. Zato v samoupravnih organih krajevne skupnosti Rudnik pričakujejo, da bo referendum 10. oktobra uspel in, da bodo zagotovili vsoto, za katero so se obvezali v dogovoru s komunalno skupnostjo in izvajalcem del. S tem bo tudi dokazano, da si krajanj resnično želijo napredka ter da so pripravljeni k družbenim sredstvom pridati tudi svoj sorazmerni del.

Popravek

V članku »Boleča nemoč?«, ki ga je prispeval novinar Stane Jesenovec, je prišlo do bistvene napake, in sicer: ... da so krajanj KS Trnovo asfaltirali Stransko pot, kar ne drži, ampak so uredili kanalizacijo, ker jih je podtalna voda ogrožala zaradi izgradnje Murgel. Prispevek občanov v dinarjih je bil zagotovljen na prostovoljni bazi; krajevna skupnost pa je prispevala 50.000 din. Poleg tega so vsa dela opravili v lastni režiji.

PRESEDNIK SVETA KS
JERNEJ SKALJA

LJUBLJANA 2000

Bo Dobrova skoraj desetkrat večja?

Dobrova je eno perspektivnih področij, kjer bo ob začetku drugega tisočletja mogoče živelo enkrat več prebivalcev kot jih je bilo pred 20 leti, ali pa celo desetkrat več. Seveda tu ni mišljeno le samo naselje Dobrova ali strogo meje krajevne skupnosti, temveč okoliš, ki teži na Dobrovo. Pred dvajsetimi leti je imela Dobrova 1501 prebivalca, potem pa se je število domačinov povečalo s priseljevanjem in naravnim prirastkom – za tretjino v desetih letih. V naslednjih desetih letih se je ta prirastek števila prebivalcev začel umirjati, saj se je povečalo število ljudi na tem področju le za četrtno. V drugem tisočletju bo število ljudi po naravnem prirastku na tem območju od 3100 do 3250, odvisno od tega ali se bo Dobrova razvijala s takšnim tempom kot v letih od 1971 do 1981, ali s takšnim kot od leta 1961 do 1971. Marsikaj je seveda odvisno tudi od izbora načina poselitve in izbora razvoja Ljubljane.

Precej več bo na Dobrovi v vsakem primeru leta 2000 gospodinjstev, ker bo z razvojem tudi manj družin, ki bodo živele skupaj, saj bo manj stanovanjskih težav. Leta 2000 bo po predvidevanjih Urbanističnega inštituta Slovenije v dobroskopskem okoliščju 1025 gospodinjstev, torej skoraj enkrat več kot pred desetimi leti in precej več kot jih je danes, ko jih je 693. Število gospodinjstev se bo torej v odstotkih povečevalo hitreje, kot pa število prebivalcev.

V primeru inačice razvoja v kateri bi bil dan poudarek na razvoju Ljubljane proti jugu, pa bi lahko v coni Dobrove živelo celo 14.000 ljudi, kar bi bila zgornja meja tudi v primeru usmerjene inačice. V obeh teh primerih bi bilo ob začetku drugega tisočletja v coni Dobrove 12.000 prebivalcev, torej bi bila že tedaj skoraj dosežena gornja meja.

V primeru, da bi se odločili v Ljubljani za inačico osredotočenega razvoja, bi imela Do-

brova leta 2010 9651 prebivalcev, po prej omenjeni inačici jug, ali usmerjeni inačici, pa bi takrat dosegli že najvišje dopustno in možno mejo: 14.000 prebivalcev. V tem primeru bi cona Dobrove predstavljala takrat 1,6 odstotka prebivalstva ljubljanske regije, medtem ko sedaj predstavlja komaj 0,42 odstotka.

Spalno področje ali tudi delovno?

Ovisno od inačice, za katero se bomo v Ljubljani odločili, je tudi to, koliko delovnih mest bo na področju Dobrove. Za sedaj jih je 359 in v primeru zmerne povečevanja števila prebivalstva, se to število ne bi dosti povečalo: le za nekaj deset delovnih mest. V primeru inačice razvoja proti jugu, ali usmerjene inačice, bo seveda temeljito drugače. V tem primeru bi na območju Dobrove dobili okoli 450 novih delovnih mest, tako da bi bilo leta 2010 na tem področju že kar preko 800, ali vsaj nekaj preko 750 (odvisno od inačice) delovnih mest.

V slučaju razvoja, ko bi se število prebivalcev povečalo v primerjavi z letom 1961 le za enkrat, bo delež delovnih mest Dobrove v regiji upadel in bo torej področje še bolj izrazito stanovanjsko naselje. V primeru naraščanja števila prebivalcev na 12.000, ali celo 14.000, pa se bo delež Dobrove malce povečal.

Število delovnih mest v bazičnih dejavnostih se ne bi v nobenem primeru bistveno povečalo s sedanjih 177, precej pa bi se povečalo število delovnih mest v servisnih dejavnostih lokalnega pomena, kjer bi bil skok s sedanjih 76 celo na 475.

Področje Dobrove, lahko se torej zgodi, da bo ob koncu tega tisočletja že pravnato malo mesto, če se bomo odločili za razvoj, ki bi Dobrovo kot predel tako povečal s priseljevanjem. Kako bo s tem, pa je odvisno od odločitve v Ljubljani in seveda na Dobrovi.

Kvalitetnejši razvoj Horjula

Področje Horjula očitno v bodočnosti ne bo doživljalo takšnega razvoja kot bližnja Dobrova, oziroma bo razvoj temeljil pretežno na naravnem prirastku in nobena od inačic razvoja ne načrtuje takega silovitega bahotenja. Horjulsko področje je bilo v preteklosti precej večje kot dobroskopsko, saj je štel Horjul z okolico, ki gravitira k njemu, leta 1961 2307 prebivalcev, danes pa jih šteje 2682. V desetih letih od leta 1961 do leta 1971 se je število prebivalcev s tega področja povečalo le za dobrih sto ljudi. To je bilo obdobje bežanja v mesto in bliže Ljubljani, ki je bila takrat še daleč. Danes pa je Horjul že na pragu Ljubljane in se je zato trend zaustavil. Če bi bil Horjul bolj oddaljen, bi bil danes najbrž že prazen, kot so mnogi drugi kraji, relativna bližina Ljubljane pa je področje le ohranila. Kljub vsemu horjulski predel tudi v bodoče ne bo doživljal takega »booma«. Če se bo razvijal, tako kot v zadnjih letih, bo vsaj po naravnem prirastku, enak Dobrovi, sicer pa bo zaostal.

Če je razvoj pri številu prebivalcev bolj skromen, pa se Horjulu obetajo zelo lepi časi po standardu. Pred desetimi leti so imeli še manj kot 600 gospodinjstev, sedaj jih je že preko 700 in leta 2000 jih bo celo več kot 1050, torej se bo njih število podvojilo v primerjavi z letom 1971. Število prebivalcev se v tem času ne bo podvojilo, torej se bo standard bistveno izboljšal. Precej tega temelji na novih zidavah, ki jih načrtujejo več kot 120.

Horjulska cona bo štela po različnih inačicah med 3000 in 3500 prebivalci ob koncu tega tisočletja. Ta meja skorajda pri nobeni inačici ni presežena, le v enem primeru bi ob številu zaradi naravnega prirastka naraslo na nekaj več kot 3700, vendar bi to dosegli šele leta 2010. Vse inačice predvidevajo, da bi lahko bila najvišja dopustna meja širjenja horjulskega področja 3500 prebivalcev.

Glede na takšen razvoj Horjul verjetno svojega deleža prebivalstva, ki je sedaj 0,47 v regiji, ne bi ohranil. Le po eni inačici, bi ta delež

uspešno ohraniti, po vseh drugih, bi se delež zmanjšal, tako da bi bil po inačici jug, ali inačici dekoncentracije, celo le 0,35.

Veliko novih delovnih mest

Horjul naj bi v naslednjih 18 in 28 letih pridobil številna nova delovna mesta. Sedaj je na področju Horjula 677 delovnih mest, potem naj bi jih bilo po inačici jug celo 982. Le pri inačici koncentracije razvoja, bi se število delovnih mest zmanjšalo v primerjavi s sedanjim na 567. Po vseh drugih inačicah bo število delovnih mest naraslo preko 800, ali preko 900. Po teh izračunih bi se Horjul razvijal, kar zadeva delovna mesta, hitreje kot marsikateri sosed. Delež delovnih mest na področju Horjula se bo v regiji po nekaterih inačicah povečal s sedanjega 0,21 na 0,23, ali pa bo ostal približno na današnji ravni. V kolikor bi prevladala katera od inačic usmerjenega razvoja, ali spalnih naselij, bi se število delovnih mest drugje tako povečalo, da bi delež Horjula kljub znatnemu skoku, upadel v regijskem merilu. V tem primeru bi imel Horjul 0,19 odstotni delež delovnih mest v ljubljanski regiji.

Največ »porasta« Horjula naj bi šlo na rovaš delovnih mest v bazičnih dejavnostih. Tam so možnosti, da bi se število delovnih mest povečalo celo za skoraj enkrat. Nekaj več delovnih mest bi bilo potem še v servisnih dejavnostih občinskega pomena, kjer bi se število delavcev v teh dejavnostih povečalo s sedanjih 109 na 160 v servisnih dejavnostih lokalnega pomena pa bi se število podvojilo do leta 2010.

Horjul torej po sedaj predlaganih načrtih ne bo doživljal toliko samega količinskega razvoja kot predvsem kvalitetnega. Več novih stanovanj, več gospodinjstev ob nesorazmernem povečanju prebivalstva in več delovnih mest, vse to pomeni kvalitetnejši razvoj. Za Horjul pa nobena inačica, katera koli že bo sprejeta, vendarle ne pomeni tako bistvene razlike, kot pri posameznih drugih okoliših.

MILOVAN DIMITRIČ